

Recorreguts (La Central) / Resum del Gabinet de Lectura dedicat a George Saunders.

George Saunders

El nadó al precipici

Es fa difícil explicar per què George Saunders és tan bon escriptor. Es fa difícil perquè la seva prosa, quasi marciana, s'allunya de qualsevol altra però al mateix temps es reconeix idiosincràsicament en diversos autors de la literatura nord-americana del segle XX. Es fa difícil perquè un llegeix absort els seus contes sense entendre ni on es troba, ni què volen exactament els seus personatges o, fins i tot, ni a què s'estan referint. És complicat ajustar les paraules i reconèixer per què aquest llicenciat en Enginyeria de Mines, admirador de Foster Wallace i de Kurt Vonnegut, de Raymond Carver i d'Ernest Hemingway, de Tobias Wolff i de Lorrie Moore, constitueix una revolució en el gènere americà del relat. Repte i pedra de toc, Saunders és un excel·lent escriptor i com a tal mereix ser reconegut.

Recentment, a La Central del carrer Mallorca vam tenir l'oportunitat de comptar amb la presència dels editors d'Edicions de 1984, amb el Miquel Adam assegut a la taula dels que intervenien i el Yannick Garcia, magnífic traductor de l'edició catalana, explicant, entre d'altres coses, les vicissituds de traduir un text complex i absolutament diferent a tot com és aquest. Parlem-ne. De manera totalment esquemàtica, podríem dir que en la literatura nord-americana de l'últim terç del segle XX en endavant es van establir dues línies narratives que, més que enfrontar-se, han jugat a veure qui la feia més grossa. Franzen i Foster Wallace, que van bastir a més a més una fecunda amistat mentre van poder, serien els representants de dues línies dures en la narrativa contemporània (dues línies que, d'altra banda, segurament no han deixat d'existir mai): l'un desenvolupava la narrativa dita tradicional, *à la* Flaubert, descriptiva, lineal; l'altre apostava per l'experimentació, un cerebralisme que va acabar sent catalogat feliçment com a "realisme històric." Saunders és totes dues coses alhora i cap d'elles al mateix temps. Una tercera via sorgida del suburbi que entrecreu la distopia de ciència-ficció amb la cruesa familiar i laboral del capitalisme més salvatge i vigent.

El misteri dels contes de Saunders, del que hi ocorre i el que hi deixa d'ocórrer, es podria explicar amb una metàfora inquietant però ajustada: un nen és situat a prop d'un precipici. Hi ha tres opcions: que el nen caigui fatalment, que el nen caigui però sigui salvat, o que el nen no faci res i es dediqui a contemplar l'escena, abocant-se de tant en tant al penya-segat. Potser aquesta tercera opció seria la que explicaria de manera parabòlica la sensació que un té llegint els seus contes. Què s'amaga darrere del distòpic "El diari de les noies Semplica" o "Fugida del Capdaranya"? Quin és el misteri del conte sintètic "Branquillons"? Podem arribar a compartir la visió angoixada de la realitat del

soldat que torna "A casa" o d'Al Roosten, perdedor recalcitrant? El mateix relat "Deu de desembre", l'últim dels deu que conformen el cicle de relats del mateix nom, té un aura de misteri que l'emparenta amb Carver i amb la literatura gòtica al mateix temps.

Del xoc entre la disfunció i la ciència-ficció, entre el suburbi i la distopia, amb Carver, però amb Ballard, Saunders introdueix als seus relats anomalies inquietants, com la mateixa contracoberta de l'edició catalana deixa dir. Un estil ric, depurat, que l'ha dut a guanyar amb aquest *Deu de desembre* el Premi PEN/Malamud a l'Excel·lència en el relat curt, i que va provocar que la crítica del *New York Times* afirmés a principis de l'any que aquest seria el millor llibre que podríem llegir aquest any.

En un arbre genealògic d'autors americans, podríem posar a Donald Barthelme, Thomas Pynchon i Kurt Vonnegut (quan Saunders va anar a treballar a Sumatra tenia com a únic llibre, quasi, el *Slaughterhouse five*, llibre que va llegir i rellegit repetidament) entre els seus pares, i tindria com a descendència autors com Michael Chabon o Dave